

PERSMEDEDELING VAN BEN WEYTS

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS

19/07/2021

Nieuwe inschrijvingsregels geven meer vrijheid aan ouders en scholen

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts heeft nieuwe inschrijvingsregels uitgewerkt die ouders meer vrijheid moeten geven om een school naar wens te kiezen. Het lokale niveau krijgt meer autonomie om het inschrijvingsbeleid op scholen vorm te geven. Zo verdwijnt zowel in het basis- als in het secundair onderwijs de opgelegde ‘dubbele contingentering’: een systeem waarbij een kind een ander kind kan voorbijsteken in de wachtrij, bijvoorbeeld omdat zijn moeder geen hoger diploma heeft. Voortaan kan men op lokaal niveau beslissen om tot maximaal 20% van de beschikbare plaatsen voor te behouden voor één of meerdere ondervertegenwoordigde groepen. Dat kunnen kinderen uit sociaal kwetsbare gezinnen zijn, maar evengoed meisjes voor een jongensschool, of kinderen uit de onmiddellijke omgeving voor een school die in de verre omtrek populair is. De gemeenteraad krijgt het laatste woord bij deze beslissingen, zodat het inschrijvingsbeleid een lokaal draagvlak heeft. Alleen scholen met een verwacht capaciteitstekort moeten werken met digitaal aanmelden en scholen mogen zelf kiezen welk systeem ze dan juist gebruiken. “We kiezen voor maximale vrijheid”, zegt Weyts. “Ouders moeten maximaal zelf een school naar wens kunnen kiezen. Op lokaal niveau moet men lokale keuzes kunnen maken over het inschrijvingsbeleid”.

Ouders slagen er niet altijd in om hun kind in te schrijven in de school van hun voorkeur. Voor sommige scholen zijn er meer gegadigden dan plaatsen. En dan zorgen de voorrangregels vaak voor frustraties. Op dit moment legt Vlaanderen aan alle scholen van het basisonderwijs en de scholen van het secundair onderwijs in het werkingsgebied van een lokaal overlegplatform (LOP) de zogenaamde ‘dubbele contingentering’ op. Dat was een systeem dat leerlingen opdeelde in 2 contingenten: indicator-leerlingen en niet-indicatorleerlingen. Indicator-leerlingen komen uit een gezin dat een schooltoelage ontvangt of een gezin waar de moeder geen diploma secundair onderwijs behaald heeft. De dubbele contingentering gaf voorrang aan deze indicatorleerlingen. Zo deed het systeem zelfs de inspanningen teniet van ouders die bereid waren om te kamperen voor een school: door de dubbele contingentering kon een ander kind hen nog altijd voorbijsteken bij de inschrijving, zelfs als de ouders van dat kind niet gekampeerd hadden. Veel ouders ervaren het systeem als oneerlijk en ontransparant. Het was ook een heel rigide systeem, dat geen rekening hield met de lokale realiteit. Een gemeente kon geen eigen voorrangbeleid voeren.

Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts heeft nu nieuwe inschrijvingsregels uitgewerkt die ouders meer vrijheid moeten geven om een school naar wens te kiezen. Het lokale niveau krijgt meer autonomie om het inschrijvingsbeleid op scholen vorm te geven. Het opgelegde systeem van dubbele contingentering verdwijnt in het basis- en in het secundair onderwijs. In plaats

daarvan kan men er op lokaal niveau desgewenst zelf voor kiezen om tot maximaal 20% van de beschikbare plaatsen voor te behouden voor één of meerdere ondervertegenwoordigde groepen.

Het lokale niveau kan bijvoorbeeld een deel van de beschikbare plaatsen voorbehouden voor kinderen uit sociaal kwetsbare gezinnen, maar het kan evengoed beperkt voorrang geven aan meisjes in een school met vooral jongens of aan kinderen uit de buurt in een school die leerlingen aantrekt uit de verre omtrek. Het is ook mogelijk om verschillende groepen voorrang te geven, zolang men in totaal niet meer dan 20% van alle beschikbare plaatsen voorbehoudt. Zo blijft minstens 80% van de plaatsen beschikbaar voor álle kinderen, wat hun achtergrond ook is. Een eventueel voorrangsbepalend beleid kan zo aanvullend en corrigerend werken, maar zal nooit te verstorend worden voor de vrije schoolkeuze. Het voorrangsbepalend beleid wordt bovendien onderwerp van lokaal debat: waar gewerkt wordt met een lokaal overlegplatform moet de gemeenteraad de beslissingen van dat overlegplatform over het voorrangsbepalend beleid bekrachtigen. Zo zal het inschrijvingsbeleid een sterk lokaal draagvlak hebben.

In Brussel blijven 65% van de beschikbare plaatsen voorbehouden voor leerlingen met minstens 1 ouder die Nederlands spreekt en 15% voor wie vanaf 3 jaar consequent koos voor het Nederlandstalig onderwijs.

Vrijheid bij het aanmelden

Alleen scholen met een verwacht capaciteitstekort moeten werken met digitaal aanmelden. Deze scholen mogen dan zelf kiezen volgens welk systeem ze de digitale aanmelding organiseren. Er zijn immers verschillende algoritmes, die elk verschillende varianten hebben. Het ene systeem hecht bij het rangschikken van leerlingen iets meer belang aan het ene criterium, het andere systeem geeft meer gewicht aan een ander criterium. Vlaanderen zal één centraal online platform ontwikkelen, om alle digitale aanmeldprocedures te faciliteren. Maar in elke gemeente zal men altijd zelf kunnen kiezen volgens welk algoritme de leerlingen gerangschikt worden.

“We willen meer vrijheid leggen bij de ouders en bij het lokale niveau”, zegt Weyts. “We gaan dus niet langer één verregaand voorrangssysteem opleggen aan alle gemeenten. Als er toch nog met voorrangsbepalend regels gewerkt wordt, dan zal dat beperkt zijn en op basis van de lokale situatie. We maken het zo mogelijk om in te spelen op plaatselijke noden, zonder al te veel te tornen aan de vrije schoolkeuze. De dubbele contingentering was een dwingend en centralistisch systeem, dat geen rekening hield met verschillen tussen gemeenten”.

Nieuwe inschrijvingsregels creëren nog geen extra plaatsen in scholen waar plaatsen tekort zijn. Daarvoor trekt Weyts deze regeerperiode € 3 miljard uit: nog eens een half miljard méér dan in de vorige regeerperiode, toen de inhaalbeweging inzake schoolinfrastructuur al werd ingezet. Daarvan is € 360 miljoen bestemd specifiek voor de uitbreiding van de capaciteit: ook dat is een heel pak meer dan de € 250 miljoen van vorige regeerperiode.

De Vlaamse Regering heeft de nieuwe inschrijvingsregels nu een eerste keer goedgekeurd en zal alles ook nog voorleggen aan het Vlaams Parlement. De nieuwe inschrijvingsregels moeten dan van kracht worden op 1 september 2022.